

Gescheiden, maar toch nog gehuwd

"Het huwelijk is ook bedoeld om elkaar te heiligen. Dat hoor je niet in de huwelijksvoorbereiding"

1 oktober 2015 06:00 | [Katholiek Nieuwsblad](#) in [Actueel](#) door [Jan Peeters](#)

De Vlaamse Jeanine Gilis (62) is al dertig jaar gescheiden, maar beschouwt zichzelf nog altijd als gehuwd. KN trof een opgewekte, zelfbewuste vrouw zonder enig spoor van verbittering, treurnis of ijdele hoop.

Jeanine Gilis zag in 1985 na acht jaar haar huwelijk uitlopen op een echtscheiding. Over het hoe en waarom wil ze, "uit respect voor mijn man", niet uitweiden. Die scheiding bracht "een geweldige geloofsverdieping" met zich mee, vertelt ze in haar woning even ten zuiden van Antwerpen. "Toen ons huwelijk in crisis raakte ben ik pas echt gaan bidden en na de scheiding nog veel meer."

Geen mislukking

Destijds had ze sterk het gevoel er binnen de Kerk op aangekeken te worden. Ze kon nergens aansluiting vinden tot ze rond 1995 een onderricht in handen kreeg van mgr. Léonard tot alleenstaande gescheidenen. "Wat hij zei", trof mij recht in mijn hart: dat wij ons leven nooit hoeven te beschouwen als een mislukking. Dat het zelfs een springplank kan worden naar iets veel beters. Ik wist meteen: dit is het. Maar je hebt iemand nodig die dat verwoordt en die je steunt."

Tot dan toe had ze in kerkelijke kring gehoord dat ze het allemaal niet zo serieus moest nemen. “Het eerste wat een priester mij zei was: ‘Ge gaat nog wel iemand tegenkomen.’”

Via mgr. Léonard kwam Jeanine in 2000 terecht bij de Communion Notre-Dame de l’Alliance, een gemeenschap van alleenstaande gescheidenen in Frankrijk en Wallonië. Een wereld ging voor haar open.

“Menselijkerwijs gesproken is het onmogelijk. Maar Jezus zegt zelf dat bij God niets onmogelijk is. Dat moet je ontdekken. Dat is de schat in de akker waar je naar moet zoeken en als je die gevonden hebt zou je dat van de daken willen schreeuwen.”

‘Ik veroordeel niemand, maar ik laat zien dat er ook een andere weg is, die van het geloof

Niet welkom

Hoe anders ervoer zij dat in haar eigen bisdom, dat van Antwerpen. “Bij ontmoetingen van de gezinspastoraal voor gescheidenen werd je eerder gestimuleerd naar een tweede relatie. Ik voelde mij daar niet thuis. Er kwamen veel mensen met een nieuwe relatie die daarvan een bevestiging leken te zoeken.”

Gilis was er niet meer welkom: door over haar eigen ervaringen te vertellen zou zij anderen veroordelen. “Ik veroordeel niemand, maar ik laat zien dat er ook een andere weg is, die van het geloof. Ik begrijp dat mensen andere keuzen maken. Elke mens hunkert naar liefde.”

Een aangevraagd nietigverklaringsproces liep vast op gebrek aan getuigen: “Ik kon er toch een krijgen als ik zelf verklaarde dat ik ‘onrijp’ was geweest. Dan lag de oorzaak bij mij. Dat heb ik geweigerd. Dat zou een leugen zijn geweest. Het stuitte mij tegen de borst dat ze zo ver wilden gaan om mij toch maar een nietigverklaring te geven. Ik ben ermee gestopt. Ik wilde op zoek gaan naar de waarheid en ik ben er nog steeds van overtuigd dat ons huwelijk geldig is. Sindsdien heb ik alleen maar genade op genade ontvangen.”

Echte bekering

Hoe ze dat kan verklaren? “Toen de crisis begon, wenste ik dat ik kón geloven. Ik was wel katholiek en ging naar de kerk, maar dat hoorde erbij. Katholieke opvoeding, katholieke universiteit. Ik gaf les aan een katholieke school. Maar na ons huwelijk gingen we steeds minder naar de kerk. Tot ik na een paar jaar merkte dat er iets niet goed zat.”

Ze verdiepte zich en maakte “een echte bekering door”. Een pater jezuïet, die huwelijksbemiddeling deed, begeleidde haar een aantal jaar. Het stelde haar in staat om “in eer en geweten” en “om goede redenen” uit elkaar te gaan “met wederzijdse instemming”.

Dat haar vurige gebeden niet waren verhoord verbindt ze met het lot van Jezus. “Je weet hoe het met Hem is afgelopen. Je kunt niet alleen maar gelovig zijn zolang het goed gaat”, zegt ze. “Sinds ik begreep dat ik Hem tot het uiterste moet volgen is mijn relatie met Jezus veel hechter geworden. Hij vraagt ons ons kruis op te nemen. Hij draagt het mee.”

Bij God

Na veel gebed en retraites is zij ervan overtuigd dat “dit mijn roeping is”. “Als je het alleen van de zondagspreken moet hebben kom je zo ver niet. Dat is geen verwijt, maar een constatering.”

“Ik ben altijd een diepgraver geweest. En dan kom je bij God uit. Bij de waarheid. Ik zeg niet dat ik die in pacht heb, maar ik heb een weg afgelegd die mij gelukkig maakt.” Die weg is niet gemakkelijk geweest, “maar ik voel dat Hij erbij is.” Op moeilijke momenten, wanneer zij de Heer om hulp smeekte, “gebeurde er altijd iets waardoor ik kracht kreeg en verder kon”.

‘Elkaar heiligen’

Gelukkiger? Maar dat geluk lag toch in het welslagen van het huwelijk? “Maar ik ben getrouwd. Sommigen zien ons als ‘mislukkingen’ die tegen onze zin alleen blijven omdat het ‘moet’. Maar ik ben geen ‘zielepoet’. Ik beschouw mijzelf als getrouwd tot het uiterste toe. Ik spreek trouwens nog altijd over ‘mijn man’ en ik bid iedere dag voor hem.

Dat zou niet kunnen als ik die bekering niet had doorgemaakt. Het huwelijk is bedoeld om elkaar gelukkig te maken en vruchtbaar te zijn. Maar het is ook bedoeld om elkaar te heiligen. Dat hoor je niet in de huwelijksvoorbereiding, in de pastoraal. Elkaar heiligen betekent elkaar dichterbij God brengen. Door alles wat er is gebeurd ben ik dichterbij God gekomen en aldus heeft mijn man mij geheiligd. Dat heb ik dus aan hem te danken. Ook al beseft hij dat niet. En omdat ik geheiligd ben, bid ik voor hem en aldus wordt ook hij geheiligd. Allemaal omdat het huwelijksverbond onuitwisbaar blijft gelden, ook na echtscheiding. Dat is toch fantastisch?”

“Ooit zal hij daar achter komen”, zegt ze met omfloerste stem. “Als je dat beseft, dan ga je dat toch niet opgeven voor iets anders?”

‘Als zelfs kardinalen de wegen naar de genade gaan afsnijden, moeten leken het zelf gaan zeggen’

Steun van lotgenoten

“Ik ben blij dat ik via de ‘Communion’ lotgenoten ken, mannen en vrouwen, met wie ik dat kan delen. Dat zijn hele sterke vriendschappen. Je denkt natuurlijk: ‘Dat kan nooit goed gaan.’ Maar dat is geen gevaar, maar een ongelofelijke rijkdom. Het zijn mensen die dezelfde keuze hebben gemaakt. Ik voel mij daar veilig.

In de vijftien jaar dat ik bij de ‘Communion’ hoor, heb ik nog niet meegemaakt dat mensen onderling iets kregen. Wel dat soms iemand uitstapt om met iemand van buiten iets te beginnen. Maar onderling? Nee.”

Wat het geheim is? “Het geloof dat je deelt. Als een man vertelt over zijn vrouw, die inmiddels hertrouwd is, is het menselijkerwijs uitgesloten dat zij ooit nog terug komt.

Zeker als ze ook al kinderen heeft met die ander. Dat hij haar toch trouw blijft, dat doet hem pijn, maar geeft hem ook een geluk dat hij zijn vrouw aan God kan blijven toevertrouwen: daar is het huwelijk toch ook voor bedoeld? Ik begrijp dat. Ook de moeilijkheden die dat met zich meebrengt, zeker in het begin. Maar het is onvoorstelbaar hoe je elkaar daarin in geloof kunt steunen.”

Ja, ze heeft in het begin zelf ook wel eens getwijfeld toen er zich een leuke man aandiende. “Twee keer zelfs. Maar dat zijn nu heel dierbare vriendschappen.”

‘Dankbaar’

“Ik ken priesters die ons dankbaar zijn omdat ons getuigenis hen sterkt in hun celibaat. Maar als een priester tegenover mij begrip toont voor een nieuwe relatie ‘omdat alleen blijven onmogelijk is’, dan vraag ik mij af hoe hij zijn eigen celibaat beleeft.

Als kardinaal Kasper zegt dat je van de meeste katholieken niet meer dan middelmatigheid mag verwachten, dan denk ik: ho! Jezus zegt ons volmaakt te zijn! Menselijkerwijs niet haalbaar, maar met de genade is alles mogelijk. Maar dat moet je gaandeweg ontdekken.”

Echt bemind

“Maar wat ik nu even vertel, daar heb ik dertig jaar over gedaan. Dat heeft tijd en rijping nodig. Elk mens snakt er naar bemind te worden, maar ik weet mij nu echt bemind. Dat is een liefde waar ik geen ‘nee’ meer tegen kan zeggen. Ik ben een vrouw, maar er is geen man zo knap of lief dat hij zou kunnen vervangen wat ik nu met de Heer heb. Dat zijn ervaringen die je bijna alleen kunt delen met mensen van de Communion.”

Hoopt ze dat haar man terugkomt? “In het begin doet iedereen dat. Dat is heel menselijk. Je ziet dan ook de eerste ontgoochelingen als ze iemand anders hebben, hertrouwen. Of, nog veel erger, dat een man niet alleen hertrouwde, maar dat er in de kerk ook een zegen over uitgesproken werd. Die vrouw is niks gevraagd. Ze voelde zich eerst door haar man, en nu door haar Kerk in de steek gelaten, door priesters die een soort algehele amnestie willen voor degenen die een tweede relatie zijn aangegaan.

En wat nu met degenen die trouw zijn gebleven en voor hun partner bidden die van hun huwelijk een puinhoop heeft gemaakt? Die komen gewoon niet aan bod, ook niet op de synode. Ze zijn niet uitgenodigd”, stelt Gilis.

Blijvende genade

“Het sacrament van het huwelijk houdt niet op als mensen uit elkaar gaan. Net zoals de genade van het doopsel niet ophoudt als ik niet meer geloof of zelfs mij laat uitschrijven. De genade is er nog wel, maar als je die niet meer aanboort, gebeurt er ook niks meer. Hetzelfde geldt voor het sacrament van het huwelijk. Als je gescheiden bent en je die bron niet meer aanboort. Maar als je gescheiden bent en zegt ‘ik ben nog altijd gehuwd’ en een beroep doet op die genade, dan blijft die genade stromen. Dát is mijn getuigenis.

Maar als nu zelfs kardinalen gaan zeggen dat middelmatigheid genoeg is en zo de wegen naar de genade gaan afsnijden, moeten de leken het zelf zeggen. Ik denk dat die tijd nu gekomen is.”

Bron: <https://myjour.com/a/katholiek-nieuwsblad/gescheiden-maar-toch-nog-gehuwd>